

Protokoll fört vid enskild föredragning

Finansavdelningen
Redovisningsbyrån, F2

Beslutande
Minister
Roger Höglund

Föredragande
Ekonom
Susanne Byman

Justerat
Omedelbart

Nr 1

Finansierings- och placeringsplan för år 2021

ÅLR 2021/2882

Beslut

Beslöts fastställa finansierings- och placeringsplan för år 2021 **i enlighet med bilaga 1, F221E01.**

Finansierings- och placeringsplan

Dnr: ÅLR 2021/2882

Datum: 21.4.2021

PB 1060, AX-22111 Mariehamn

registrator@regeringen.ax

+358 18 25 000

www.regeringen.ax

1. Syfte med planen

I denna plan anges målsättningar, riktlinjer och begränsningar för landskapsregeringens finansierings- och placeringsverksamhet. I planen beskrivs landskapsregeringens likviditetshantering, i vilka instrument överskottslikviditet kan placeras samt hur landskapsregeringens medelanskaffning görs. Risker som är förknippade med dessa verksamheter identifieras och olika enheters ansvar och befogenheter beskrivs.

Planen är indelad så att finansieringssidan (upplåning) behandlas i kapitel 2 medan placeringssidan behandlas i kapitel 3. I kapitel 4 behandlas donationsmedel och medel som avsatts till fonder.

I kapitel 5 anges målsättningar och begränsningar för landskapets finansiering och placeringsverksamhet år 2021.

2. Finansiering

2.1. Allmänt om finansieringen

Landskapsregeringen har som allmän målsättning att undvika upplåning för drift. Upplåning används, om nödvändigt, för att täcka eventuella underskott i landskapets budget. Målsättningen är att landskapsregeringens betalningsberedskap alltid ska vara tryggad. Upplåning kan också användas för återbetalning av lån som tidigare upptagits och som förfaller.

Målsättningen är att landskapets finansieringsbehov ska förverkligas på kostnadseffektivt sätt och på sådant sätt att räntor och förfallodagar är jämnt och förutsägbart fördelade. Upplåning ska genomföras med god riskhantering till en acceptabel risknivå.

Bl.a. lånetiden, lån med rörliga räntor eller fasta räntor är faktorer som ska avvägas när det är aktuellt med låneupptagning. Landskapsregeringen eftersträvar att hålla kostnader som förknippas med lån, t.ex. gällande lånens duration, möjligast låga med beaktande av en skälig risknivå. Vid överskottslikviditet kan placeringar göras i enlighet med vad som framgår nedan i kapitel 3.

2.2. Beslutsfattande vid finansiering

I självstyrelselagen (1991:71, 44§) anges att **lagtinget** fastställer budget för landskapet samt att närmare bestämmelser om landskapets budget kan utfärdas genom landskapslag.

Vid behov kan landskapet emittera obligationslån eller uppta andra lån (Självstyrelselagen 1991:71, 50§). För att få uppta lån så behöver lagtinget ha gett samtycke. I lagtingsordningen (2011:97) 50§ stadgas att av samtycket ska de nya lånens eller skuldens maximibelopp framgå.

Enligt 3§ landskapslag (2012:69) om landskapets finansförvaltning (ändrad 2012/72) sköts landskapets finansförvaltning av landskapsregeringen och finansavdelningen har det övergripande ansvaret. Vidare står det i lagen att förutom det övergripande och samordnande ansvaret för utvecklingen av finansförvaltningen ansvarar finansavdelningen även för den praktiska skötseln av ekonomiförvaltningen om inte landskapsregeringen har bestämt något annat.

Med praktisk skötsel av ekonomiförvaltning avses i detta hänseende att finansavdelningen har det övergripande ansvaret för bl.a. landskapsregeringens upplåning, utlåning (PAF-lån), penningplacering, och likviditetshantering. Budgeten samt den av landskapsregeringen godkända finansierings- och placeringsplanen sätter ramarna för finansieringsverksamheten.

Finansministern och finanschefen informeras varannan vecka om den ekonomiska ställningen. I årsbokslutet lämnas rapport om den finansiella utvecklingen under året.

2.3. Riskhantering vid finansiering

2.3.1. Finansieringsrisk

Med **likviditetsrisk** avses risken att landskapsregeringen vid en given tidpunkt inte kan leva upp till sina betalningsförpliktelser med förluster som följd. Eftersom denna risk bedöms som viktig så ska landskapsregeringen kontinuerligt ha en god likviditetsplanering samt ha tillräckliga likviditetsbuffrar. Genom likviditetsplaneringen estimeras kommande utgifter och inkomster och på basen av detta försöker man åstadkomma en optimal *betalningsberedskaps-reserv*. Landskapsregeringen eftersträvar att inte ha kassatillgångar över sitt finansieringsbehov. Kassaöverskott ska placeras i säkra och likvida instrument så att de, ifall att oförutsedda behov inträffar, kan användas för betalningsrörelsen.

Kortsiktiga medelsbehov kan i första hand åtgärdas med utgivning av *kommuncertifikat*. För att säkerställa likviditeten kan landskapsregeringen därför ha giltiga kommuncertifikat-program i flera kreditinrättningar. Landskapsregeringen kan även ha *betalningsberedskapslimiter* i en eller flera kreditinrättningar.

För längre finansieringsbehov, t.ex. för infrastrukturinvesteringar, behöver ställning tas till om exempelvis lån ska upptas eller obligationer emitteras. Inledningsvis kan det vara praktiskt att åtgärda finansieringsbehovet med kortfristig finansiering som sedan omvandlas till finansiering med längre löptider när lånevolyten växer.

För att undvika *återfinansieringsrisken* ska landskapsregeringen ha en tillräcklig spridning av de upptagna lånens maturitet (löptid). På detta sätt minskar ränterisken (se nedan) samtidigt som summan som på en och samma gång ska återbetalas (och eventuellt omfinansieras) minskar.

2.3.2. Marknadsrisk

Till *marknadsrisk* hör framför allt *ränterisk*. Med ränterisk avses de risker som är förknippade med stigande lånekostnader på grund av att marknadsräntan stiger. För att minimera ränterisken och öka förutsägbarheten för finansieringskostnaderna bör landskapsregeringen ha en god ränteriskhantering.

För att uppnå en god ränteriskhantering bör landskapsregeringen kontinuerligt följa med marknadsläget, göra upp portföljanalyser och identifiera risker. Som stöd för detta kan vid behov utomstående hjälp anlitas. Lån som har fast ränta innehåller ingen ränterisk men har i regel en högre räntekostnad jämfört med rörliga lån (t.ex. i en period med sjunkande räntor).

Ränterisken för lån som har rörlig ränta kan elimineras eller begränsas med olika typer av säkringsinstrument. Landskapsregeringen kan, för att skydda sin låneportfölj, använda lineära, entydiga och konservativa säkringsinstrument som inte innehåller oförutsägbara element. Följande instrument tillåts:

- ränteswappar,
- räntegolv- eller / och –tak,

Säkringsinstrumenten ska enbart användas i riskhanteringssyfte och ska, om möjligt, konkurrensutsättas.

Till marknadsrisk kan man även räkna valutarisk och inflation. *Valutarisken* kan undvikas genom att lån som huvudregel alltid tas i euro. Lån som upptas i annan valuta ska säkras så att valutarisken elimineras.

Bild över skuldhantering

2.3.3 Kortfattat om olika lånealternativ

För att erhålla finansiering kan landskapsregeringen välja mellan att ta upp banklån, emittera obligationslån eller kommuncertifikat. För kortsiktiga mindre penningbehov kan även checkräkningskredit användas.

Banklån;

Lån kan tas direkt från en bank eller annan kreditgivare, t.ex. Kommunfinans. Landskapsregeringen kan begära erbjudande från flera kreditgivare för att sedan anta det förmånligaste lånet. Ställning behöver tas till om lånet ska ha rörlig eller fast ränta, lånets löptid samt om det ska vara ett s.k. bulletlån (lånet amorteras i sin helhet på förfallodagen) eller om det ska amorteras under löptiden. Detta är ett enkelt och relativt snabbt sätt att få finansiering samt flexibelt gällande lånebeloppet.

Obligationslån;

Obligationslån kan emitteras i euro eller annan valuta. Lånetiden är vanligtvis ca 3-5 år, summan som lånas i storleksklassen 40-50 miljoner, räntan är fast eller rörlig.

Kommuncertifikat;

Kortfristig finansiering med löptid på minst 1 dag men kortare än 1 år, vanligt är att kommuncertifikatens löptid är antingen 3 eller 6 månader. Kommuncertifikatprogrammet är kostnadsfritt såvida det inte används. Först när ett kommuncertifikat ges ut ger det upphov till kostnader. Storleken på programmet sätts enligt finansieringsbehovet, men storleken på ett kommuncertifikatprogram kan variera allt från ca 1 miljon till över

100 miljoner. Vanligt är att ett avtal om kommuncertifikatprogram tecknas med flera banker och när medel behövs kontrolleras vilken bank som erbjuder bäst villkor för emittringen. Detta är ett enkelt sätt att snabbt erhålla kortfristig finansiering.

2.3.4 Uppföljning

Med hjälp av betalningsprognoser och en kontinuerlig uppföljning av förfallotider hos utestående lån så upptas kortfristiga/långfristiga lån enligt vad bedöms vara det just då bästa alternativet för landskapsregeringen.

3. Placeringar

3.1. Allmänt om likviditetshanteringen

Enligt 26 § landskapslag (2012:69) om landskapets finansförvaltning (ändrad 2012/72) sköts landskapets likviditetshantering av landskapsregeringen i enlighet med en placeringsplan. Planen ska göras upp av landskapsregeringen.

26 § Likviditetshanteringen

Landskapets likviditetshantering sköts av landskapsregeringen i enlighet med en placeringsplan. Planen ska göras upp av landskapsregeringen med avseende på tillräckligt god avkastning, tillräcklig långsiktighet och riskspridning, betryggande säkerhet samt tillfredsställande betalningsberedskap. Bedömningen av säkerheten ska göras med beaktande av att placeringarnas realvärde bevaras.

Landskapsregeringen kan ingå avtal om placering av landskapets likvida medel med en sammanslutning som bedriver placeringsverksamhet.

3.2. Beslutsfattande vid placeringar

I landskapets delegeringsbeslut finns möjlighet att delegera beslutsfattande om likviditetsplaceringar till tjänstemän på finansavdelningen. Planering och uppföljning av placeringsverksamheten samt beslut om direkta inköp/försäljningar av placeringsinstrument inom ramen för denna placeringsplan görs då av tjänstemän på finansavdelningen.

Avkastningen från placeringsverksamheten följs månatligen upp och rapporteras till finansavdelningens finanschef.

Landskapsregeringen kan ingå avtal om placering av landskapets likvida medel med en sammanslutning som bedriver placeringsverksamhet. I detta fall ska placeringsverksamheten konkurransutsättas i enlighet med gällande upphandlingsregler. Finansförvaltarna kan i dessa fall fatta investerings- och allokeringsbeslut inom

de ramar som uppsatts i avtalet och ska månatligen rapportera utfallet till landskapsregeringen. Möten med förvaltarna ska regelbundet hållas.

Även möjlighet till att ingå ett konsulterande uppdragsavtal, där förvaltaren ger landskapsregeringen placeringsråd medan de egentliga placeringsbesluten fattas hos landskapsregeringen, finns.

Även då direkta placeringsinstrument eller -tjänster köps ska konkurrensutsättning, om möjligt, tillämpas.

3.3. Vad kan placeras?

I finansförvaltningslagen anges att landskapsregeringen skall ha en fastställd plan för placeringen av landskapets *likvida medel*. Med likvida medel avses placeringar samt kassa- och banktillgodohavanden som upptas i balansräkningen under rubriken rörliga aktiva.

Likvida medel kan delas upp i *kassamedel* och *kassaöverskott*. Kassamedel är medel som behövs för betalningsrörelsen och utgörs i första hand av bankkonton samt kontanta medel. Med kassaöverskott avses medel som vid en viss tidpunkt inte behövs för betalningsrörelsen och som kan placeras.

Landskapets betalningsberedskap ska alltid vara tryggad. En betalningsprognos görs vid finansavdelningen kontinuerligt upp med tre månaders framförsikt.

Med hjälp av betalningsprognosen avgörs huruvida kassaöverskott finns som kan placeras.

3.4. Placeringsobjekt och risker

3.4.1. Placeringsrisker

De risker som vanligtvis associeras med placeringar kan indelas i likviditets-, kredit- och marknadsrisk. Även koncentrationsrisk ska beaktas.

En riskbedömning ska alltid göras vid placeringsbeslut.

Med likviditetsrisk avses risken att landskapsregeringen vid en given tidpunkt inte kan leva upp till sina betalningsförpliktelser. Om det inte finns tillräckligt med kassamedel för betalningar medför detta extra utgifter i form av tilläggs- och dröjsmålsräntor, förluster på grund av tvångsrealisering av egendom eller i form av försämring av kreditvärdigheten. För att minimera att en likviditetsrisk uppkommer så uppgörs en

betalningsprognos med tre månaders framförsikt var förväntade inbetalningar och betalningsförpliktelser ingår.

Kredit och motpartsrisk. Med *motpartsrisk* avses att en motpart av någon orsak inte uppfyller sina förpliktelser och att landskapsregeringen inte får tillbaka det placerade kapitalet eller räntan på det. Förändringar i marknadens uppfattning gällande *kreditrisk* kan leda till att marknadspriset på placeringar ändras. En allmän regel är att ju högre kreditrisken är, desto högre är avkastningen på placeringen.

Med *marknadsrisk* avses risken för att värdet på, eller framtida kassaflöden från, ett finansiellt instrument varierar p.g.a. förändringar i marknadspriser, såsom räntor, valutakurser och andra prisrisker. T.ex. en höjning av räntenivån leder till att marknadsvärdet på en ränteobligation sjunker. Om placeringar gjorts i annan valuta än euro och värdet på denna valuta stiger i jämförelse med euron så innebär det att marknadsvärdet på denna placering påverkas positivt. En placering i aktier eller aktiefonder medför alltid en prisrisk som bör tas i beaktande vid placeringen.

Med *koncentrationsrisk* avses kreditrisk och intjäningsrisk till följd av att landskapsregeringen blir beroende av enbart en eller ett fåtal motparter.

Följande faktorer är centrala med tanke på riskhanteringen inom placeringsverksamheten:

1. Placeringsstrategi och val av placeringsinstrument
2. Val av samarbetspartners
3. Rapportering och resultatanalys

3.5. Placeringsstrategi och val av placeringsinstrument

3.5.1. Avkastningsmål vid placering av kassaöverskott

I motiveringarna till landskapslag (2012:69) om landskapets finansförvaltning står att "*ett grundläggande krav är att landskapets betalningsberedskap ska vara tryggad samt att placeringarna ska vara säkra. Bedömningen av säkerheten ska göras med beaktande av att placeringarnas realvärde bevaras.*"

Målsättningen är att realvärdet av placeringarna tryggas efter att eventuella kostnader för placeringarna dragits bort. Under perioder med negativ realränta ska avkastningsmålet sättas till den allmänna räntenivån för placeringsperioden.

När kassaöverskott placeras ska försiktighet tillämpas, riskprofilen är låg. Kreditrisken minimeras genom att ränteplaceringar huvudsakligen görs i värdepapper som har hög kreditvärdighet.

Landskapsregeringens behov av medel kan vara väldigt stort vid enskilda tidpunkter och uppkomma på kort varsel. Därför behöver en stor del av placeringarna vara kortfristiga. Uppdelningen av placeringarna i kortfristiga / långfristiga ränteinstrument är även beroende på hur stort kassaöverskottet är och varierar från tid till tid. Även marknadens räntesyn påverkar fördelningen mellan kortfristiga / långfristiga ränteinstrument.

Eftersom kassaöverskott som placerats vid behov ska kunna realiseras med kort varsel bör placeringarna vara likvida och överlåtbara på en andrahands marknad.

3.5.2. Placeringsinstrument, kassaöverskott

Kortfristiga placeringar har en löptid på maximalt 1 år. Dessa placeringar ska ge en bättre avkastning än räntan på ett bankkonto.

Kortfristiga placeringsinstrument som tillåts är bl.a.

- tidsbundna bankdepositioner eller placeringar av dylik karaktär
- penningmarknadsskuldebrev: statens skuldförbindelser, penninginstitutens placeringsbevis, kommun- och företagscertifikat,
- stats-, kommun-, företagsobligationer med under ett år till förfall, FRN-ränteplaceringar, samt
- penningmarknadsfonder (kort räntefond)

Allmänt räknas s.k. FRN-ränteplaceringar (floating rate notes) till korta ränteinstrument. Dessa har en rörlig räntebindning som baseras på korta marknadsräntor, men kan ha en löptid som överstiger 1 år.

Långfristiga placeringar har löptider som överstiger 1 år. Placeringsinstrumenten ska vara likvida, kunna omsättas på andrahandsmarknaden och kan vara t.ex.

- masskuldebrevslån utgivna av stater, kommuner, banker, kreditinstitut och företag samt
- räntefonder (inklusive indexräntefonder och traditionella fysiska ränteindexandelsfonder ETF)

Placeringsområdet är Europa/Eu-området och placeringsvalutan Euro.

Genom räntefondernas regler åstadkoms en tillräcklig spridning av emittenter och värdepapper. Specialräntefonder är inte tillåtna.

Om placeringarna görs direkt, dvs inte genom räntefonder, så ska placeringsrisken minskas genom att placeringarna sprids på många emittenter och på olika branscher.

Kreditvärdigheten hos en utfärdare av ett ränteinstrument ska vid anskaffningstidpunkten vara minst Investment Grade [BBB- (Standard & Poors), Baa1 (Moody's) eller BBB- (Fitch IBCA)]. Om kreditratingen hos en utfärdare av ett ränteinstrument under instrumentets löptid sjunker under Investment Grade så ska instrumentet säljas. Har dock utfärdaren av ett ränteinstrument rating hos åtminstone två av ovanstående institut ska instrumentet senast säljas om kreditvärdigheten sjunker under Investment Grade hos två av dessa. Portföljförvaltaren har en tid på 3 månader på sig att avyttra instrumentet ur portföljen. Om instrumentets kvarstående löptid understiger ett år får det dock behållas i portföljen.

Företagscertifikat/obligationer som utgetts av företag som inte innehar en rating, men som kan anses ha hög kreditvärdighet, kan tillåtas i portföljen. En skild lista på dessa instrument görs upp vid behov och godkänns av finansavdelningens finanschef. I första hand kan finska börsnoterade bolag komma ifråga.

Ytterligare minskas risken genom att det finns både fasta och rörliga räntor i portföljen med olika löptider.

Derivatinstrument får användas endast i räntefonder och då för skyddsavsikt.

Aktieindexlån och warranter tillåts inte i portföljen.

3.6. Etiska placeringar

Landskapsregeringen placerar i första hand med tanke på placeringsobjektets förväntade avkastning (med betryggande säkerhet). Landskapsregeringen anser dock att avkastningsmålsättningarna över tiden bäst uppnås genom att man i verksamheten strävar efter att beakta principerna för ansvarsfull placeringsverksamhet. Detta innebär att man bör sträva till att beakta placeringsobjektens miljöansvar och sociala ansvarstagande samt en god förvaltningssed inom företagen. Utgångspunkten är att detta förverkligas utan att avkall görs på målet om avkastning.

Landskapsregeringens direkta påverkningsmöjligheter och resurser för påverkan är begränsade. Vid kapitalförvaltning baserad på diskretionär fullmakt eller vid direkta fondplaceringar ges förvaltarna full beslutanderätt att fatta placeringsbeslut. Man bör därmed sträva till att i placeringsverksamheten gynna sådana förmögenhetsförvaltare som systematiskt har knutit miljöhänsynsaspekter, frågor kring mänskliga rättigheter och arbetsvillkor samt bolagsstyrning till sina förvaltningsprocesser och investeringsanalyser. Ett minimikrav är att de kapitalförvaltare som landskapsregeringen anlitar har antagit Förenta Nationernas (FN:s) Principer för Ansvarsfulla Investeringar (UNPRI, United Nations Principles for Responsible Investment). Undertecknarna av UNPRI förbinder sig att vid placeringsbeslut beakta hanteringen av miljöaspekter,

samhällsfrågor och god förvaltningssed (s.k. ESG-aspekter, Environmental, Social & Corporate Governance) i de bolag vars värdepapper man placerar i.

3.7. Val av samarbetspartners

Vid val av samarbetspartners ska, förutom etiska aspekter som behandlas ovan i kapitel 3.6, även följande faktorer beaktas:

Den sammanslutning / de sammanslutningar som bedriver placeringsverksamhet och som landskapsregeringen ingår avtal med ska ha tillräckliga ekonomiska och tekniska förutsättningar för att kunna utföra sitt uppdrag. Placeringsverksamheten ska konkurrensutsättas i enlighet med gällande upphandlingsregler.

Vid utvärderingen av de ekonomiska förutsättningarna bör företagets soliditet, solvens, lönsamhet och kreditvärdighet beaktas. Omfattningen på den egna verksamheten och eventuella samarbetsnätverk bör beaktas.

Sammanslutningen bör ha tillräckliga kvalificerade personella resurser samt ha möjlighet att avgiftsfritt delta i möten med landskapsregeringen åtminstone två gånger per år. All muntlig kontakt med landskapsregeringen liksom all rapportering ska ske på svenska. Månadsrapporter ska avgiftsfritt tillställas landskapsregeringen.

Medel som avsätts till en skild förvaltare kan variera mellan 5 miljoner och 30 miljoner.

Antalet förvaltare varierar beroende på kassaöverskottets storlek. Medel tas ut från förvaltare om behov föreligger. Kapitalet hos en enskild förvaltare kan minskas om avkastningen kontinuerligt understiger den avkastning som uppnås hos landskapsregeringens övriga förvaltare.

3.8. Rapportering och resultatanalys

Varje förvaltare lämnar månatligen rapport till landskapsregeringen. Vid finansavdelningen sammanställs uppgifterna från förvaltarna och uppgifter om egna placeringar till en skild rapport som delas ut månatligen till finansavdelningens finanschef.

4. Fonder och Donationsmedel

Medel som testamenterats/donerats till landskapsregeringen är vanligtvis förknippade med olika villkor t.ex. så att det av testamentet/gåvobrevet framgår ett visst ändamål för avkastningen samt hur kapitalet får placeras. Dessa instruktioner ska i första hand styra hur skötseln av dessa medel sköts.

I årsberättelsen ges årlig rapport över avkastningen.

5. Finansierings- och placeringsplan för år 2021

5.1. Likviditetsutveckling

Vid ingången till år 2021 uppgick landskapets likviditet till ca 30 miljoner euro (MEUR). Av detta belopp utgjordes ca 2,2 miljoner av fonder och testamenten vilkas kapital och avkastning inte får användas för landskapsregeringens vanliga utgifter.

Under år 2020 minskade landskapets likviditet med ca 26,8 miljoner euro, vilket är ett bättre utfall än vad som prognosticerats i budgeten för 2020 (-67 miljoner euro). Orsaker till det bättre utfallet är bl.a. att förverkligandegraden av budgeten 2020 blev mycket lägre än förväntat samt det faktum att hyresbetalningar till fastighetsverket på ca 9,5 miljoner euro var obetalda vid årsskiftet. Det fanns under 2020 en budget på utgivande av PAF-lån på ca 20 miljoner euro, däremot gjordes ingen utbetalning under året.

I likhet med tidigare år så har det förekommit stora skillnader i likviditeten mellan månader. Vid ingången av 2020 uppgick kassamedlen¹ till ca 52,6 miljoner euro. Som högst under 2020 uppgick kassamedlen till ca 81,6 miljoner euro i april, för att därefter sjunka och uppgick i december till ca 27,4 miljoner euro. Förklaringen till det stora saldot i april är främst att det gjordes ett extra uttag av avkastning från PAF på 25 miljoner euro som betalades in i april. Dessutom betalades även lotteriskatten och skattegottgörelsen in samma månad. Efter årsskiftet har kassamedlen fortsatt att sjunka och uppgick i januari 2021 till knappt 20 miljoner euro.

Medel placerade i kortfristiga ränteinstrument, som ingår i begreppet "kassamedel" ovan, uppgick vid ingången av 2020 till ca 31,5 miljoner euro och sjönk sedan under året för att vid utgången av året uppgå till ca 8,8 miljoner euro. Per utgången av februari 2021 är saldot 0.

¹ Med begreppet "kassamedel" avses medel som finns i huvudkassan och på bankkonton samt medel som placerats antingen i depositioner eller i ränteinstrument. Med begreppet likviditet avses kassamedel, *men även* fonder och donationsmedel, samt växelkassor hos LR:s olika enheter. Dessutom inverkar periodiseringar.

Inga finansieringslån upptogs under år 2020.

Under år 2021 förväntas fortsättningsvis stora variationer i likviditeten förekomma.

Vid beredningen av budgeten för år 2021 gjordes en bedömning av hur likviditeten utvecklas. På basen av de uppgifter som då fanns tillgängliga uppskattas likviditeten sjunka med ca 42 MEUR under 2021.

Landskapets fastighetsverks kassamedel, som inte ingår i siffrorna ovan för Landskapsregeringens likviditet ovan, uppgick vid ingången till år 2021 till ca 10,7 MEUR.

5.2. Låneupptagning 2021

Landskapsregeringen har i början av år 2021 ingått avtal med tre kreditinstitut om emission av kommuncertifikat. Tillgång till kortfristig finansiering med några dagars varsel medför att landskapsregeringen bedömer att det är möjligt att sänka de likvida medlen under 20 miljoner euro. Även det faktum att det finns banker i dagens läge som ger minusränta på större kontosaldon bidrar till att bedömningen att nivån på de likvida medlen med fördel kan sänkas.

I grundbudgeten för 2021 antas att likviditeten under 2021 minskar med ca 42 miljoner euro, varav 10 miljoner utgörs av bidrag som beviljats under tidigare år. Vid beredningen av budgeten för år 2021 konstaterades att betalningarna tidsmässigt antas förskjutna till andra halvåret av 2021: kvartal 1: -11 mEur, kvartal 2: +9 mEur, kvartal 3: -17 mEur och kvartal 4: -22 mEur. Utgående från kända uppgifter hösten 2020 när budgetförslaget gjordes upp bedömdes likviditeten sjunka under kvartal 3 och 4 bl.a. till följd av högre utgifter för investeringar och lägre inflöde av förskott på skatteavräkning. För närvarande erhålls närmare 1 miljon högre förskott på skatteavräkningen per månad än vad som beaktats som inkomst i budgeten för år 2021.

Under år 2021 blir det sannolikt aktuellt att uppta lån. Lagtinget har beviljat landskapsregeringen en fullmakt att ta upp lån på maximalt 60 miljoner euro. Till en början planeras låneupptagning ske i form av emittering av kortfristiga kommuncertifikat. För närvarande är emittering av kommuncertifikat ett förmånligt sätt att få finansiering.

För närvarande finns inte en detaljerad plan på plats för hur låneupptagningen på sikt ska struktureras, hur stor andel som ska vara långfristig/kortfristig/rörlig/fast. Finansierings- och placeringsplanen kommer att kompletteras med en sådan analys till år 2022.

Landskapets fastighetsverk bedöms ha en god likviditet under 2021.

5.3. Marknadsöversikt

De korta räntorna fortsatte vara låga (negativa) under 2020. Även längre räntor hölls stabila och negativa under året. Europeiska centralbanken har fortsatt med sina stimuleringsåtgärder genom att hålla sina räntor låga; räntan på refinansieringstransaktioner och marginalutlåningsfaciliteten är för tillfället 0 % respektive 0,25 %. Samtidigt har räntan till vilken bankerna kan deponera medel i centralbanken sänkts till -0,502. Under 2021 förväntas fortsättningsvis ECB:s styrräntor vara låga. Samtidigt förväntas ECB fortsätta med stödköp av värdepapper, bl.a. inom ramen för PEPP-programmet (storlek: 1850 miljarder euro) som fortsätter åtminstone till utgången av mars 2022. Dessa köp har som målsättning att upprätthålla gynnsamma finansieringsvillkor under pandemiperioden. Vidare kommer ECB att fortsätta återinvestera förfall av värdepapper som förvärvats inom ramen för PEPP-programmet fram till åtminstone slutet av 2023 för att utfasningen inte ska inverka på en lämplig penningpolitisk riktning. Nettoköp inom ramen för "programmet för köp av tillgångar" APP fortsätter tillsvidare med en månatlig takt på 20 miljarder euro. Dessa köp ska, enligt det som meddelats, förstärka effekten av styrräntorna och fortsätter ända tills ECB börjar höja styrräntorna. Vidare har meddelats att ECB fortsätter återinvestera förfall av värdepapper som förvärvats inom ramen för programmet APP under en längre tidsperiod, även efter att höjningar av ECB:s styrräntor inletts för att gynnsamma likviditetsvillkor ska bibehållas. Via långfristiga refinansieringstransaktioner, TLTRO III, ger ECB banker tillgång till en attraktiv finansieringskälla som i sin tur ska ge stöd åt bankers utlåning till företag och hushåll.

Räntorna förväntas med anledning av det som skrivs ovan hållas låga under de kommande åren, åtminstone så länge som inflationsutvecklingen håller sig under eller vid ca 2 procent.

5.4. Placeringsplan och låneplan 2021

Landskapet har under många år haft avtal med sammanslutningar som, inom de begränsningar landskapsregeringen gett, placerat en del av landskapets likvida medel i olika penningmarknads- och

² ECB har tre styrräntor att tillgripa: utlåningsfaciliteten för utlåning till banker över natten, de huvudsakliga refinansieringstransaktionerna och inlåningsfaciliteten. Den huvudsakliga refinansieringsräntan är den ränta till vilken bankerna regelbundet kan låna från ECB. Räntan på inlåningsfaciliteten är den ränta som bankerna erhåller när de parkerar medel hos centralbanken.

masskuldebrevslån med hög kreditvärdighet. I slutet av år 2020 lyftes stora summor ut ur dessa portföljer och i slutet av februari 2021 är portföljerna tömda. Avtalen har dock lämnats vilande tillsvidare. För närvarande har landskapet inga depositioner i kraft.

Under år 2021 förväntas landskapsregeringen inte ha någon avkastning av placeringar.

Vid tidpunkten för när denna plan skrivs så är landskapsregeringen skuldfri. När lånetagning sker är avsikten att handla utgående från det som står i stycke 2.3. ovan, och att inledningsvis åtgärda finansieringsbehovet med kortfristig finansiering som sedan omvandlas till finansiering med längre löptider när lånevolymen växer.

För närvarande är räntan negativ för kommuncertifikat, dvs. landskapsregeringen får betalt för att ta upp kortfristiga lån. Samtidigt råder en allmän syn att räntenivån överlag är på en låg nivå och att långfristiga lån med fast ränta är förmånliga för tillfället. När det blir aktuellt att omvandla lån till längre maturitet kommer kontakt att tas med banker för att diskutera olika lånealternativ och erbjudanden tas in från flera banker

För att få den bästa överblicken över likviditets och låneupptagningsfrågor, så diskuteras och hanteras dessa ärenden fr.o.m. 2021 i en informell arbetsgrupp vid finansavdelningen, var även finanschefen ingår. Information om likviditeten uppdateras och vidareförmedlas till denna grupp varannan vecka och möte hålls vid behov.

Såsom tidigare år så hålls en tillräcklig likviditet på betalningskonton, dock så kan nivån på dessa medel vara ganska låg eftersom möjlighet nu finns att med kort varsel ge ut kommuncertifikat.

Placeringar av medel som finns i fonder och donationsmedel sköts enligt de instruktioner som givits i testamenten, gåvobrev eller andra dokument, samt i samråd med de avdelningar (social- och miljöavdelningen/utbildnings- och kulturavdelningen/lagtinget) vilka bestämmer om utdelningen av avkastningen. Målsättningen för fonder och donationsmedel är att de ska ge en positiv avkastning, vilket möjliggör utdelning av stipendier/stöd. Placeringar av medel som hör till Ålands självstyrelsens 75-års jubileumsfond görs av lagtinget.